

PIOTR CZAJKOWSKI

DZIADEK DO ORZECÓW

DYREKTOR NACZELNY

Jerzy Noworol

Z-CA DYREKTORA

d/s TECHNICZNO-ADMINISTRACYJNYCH

Andrzej Gurda

BANK BPH

BANK PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY SA

SPONSOR STRATEGICZNY OPERY I OPERETKI W KRAKOWIE

ISBN 83-910003-8-9

Premiera 21 listopada 1999 r.

PIOTR CZAJKOWSKI

DZIADEK DO ORZECHÓW

REALIZATORZY

CHOREOGRAFIA
Jacek Drozdowski

SCENOGRAFIA
Tadeusz Smolicki

KOSTIUMY
Xymena Zaniewska

KIEROWNICTWO MUZYCZNE
Piotr Sułkowski

WSPÓŁPRACA REALIZATORSKA

ASYSTENT CHOREOGRAFA
Monika Myśliwiec

INSPICJENCI
Anna Jaworska
Hanna Podkanowicz-Zarycka
Magda Wojewoda

Czas trwania spektaklu: 2 godz.

PIOTR CZAJKOWSKI
DZIADEK DO ORZECHÓW

TYTUŁ ORYGINALNY *ЩЕЛКУНЧИК* (CASSE – NOISETTE)

BALET – FEERIA W 2 AKTACH

Prapremiera Petersburg, 6 (18) XII 1892 r.

Klara Stanisława Bielinska

Dziadek do orzechów Siergiej Legat

Księżę Coqueluche Paweł Gerdt

Wróżka cukrowa Antonietta Dell'Era

Dyrygent Riccardo Drigo

Choreografia Lew Iwanow

Premiera polska Bydgoszcz, 10 IV 1958 r.

Klara Zuzanna Kalczyńska

Dziadek do orzechów i Księżę Coqueluche Henryk Gucz

Wróżka cukrowa Nina Modzelewska

Dyrygent Robert Satanowski

Choreografia Rajmund Sobiesiak

OBSADA

Akt I

Klara

Monika Myśliwiec

Dziadek

Vasyl Masliy

Drosselmeyer

Krzysztof Szymaniuk

Wróżka

Renata Drozdowska

Matka

Maja Witkowska-Miś

Fred

Adam Klafczyński

Król Myszy

Zbigniew Hałas

Dzieci, Rodzice, Śnieżynki

Zespół Baletowy

Akt II

Taniec Hiszpański

Iwona Wójcik
Adam Klafczyński

Taniec Wschodni

Elena Korpusenko
Marek Kobielski
Tomasz Szaro

Taniec Chiński

Małgorzata Piechnik
Donata Smulko
Tomasz Wojciechowski

Taniec Rosyjski

Marzena Biesiadecka
Renata Godek
Adam Klafczyński
Wiktor Korpusenko

Taniec Pasterski

Gabriela Rybicka-Kwaśny
Zbigniew Hatłas

Walc Kwiatów

Zespół Baletowy

oraz

Żołnierzyki, Myszki (akt I)

Taniec Chiński

Taniec Pasterski

Walc Kwiatów (akt II)

Uczniowie Studia Baletowego
Opery i Operetki w Krakowie

& Entre les parents, en moyenne 16 mesures
 20000 (temps moyen)
 1/2 - 1/4 - 1/8 - 1/16 - 1/32 - 1/64 - 1/128 - 1/256 - 1/512 - 1/1024 - 1/2048 - 1/4096 - 1/8192 - 1/16384 - 1/32768 - 1/65536 - 1/131072 - 1/262144 - 1/524288 - 1/1048576 - 1/2097152 - 1/4194304 - 1/8388608 - 1/16777216 - 1/33554432 - 1/67108864 - 1/134217728 - 1/268435456 - 1/536870912 - 1/1073741824 - 1/2147483648 - 1/4294967296 - 1/8589934592 - 1/17179869184 - 1/34359738368 - 1/68719476736 - 1/137438953472 - 1/274877906944 - 1/549755813888 - 1/1099511627776 - 1/2199023255552 - 1/4398046511104 - 1/8796093022208 - 1/17592186044416 - 1/35184372088832 - 1/70368744177664 - 1/140737488355328 - 1/281474976710656 - 1/562949953421312 - 1/1125899906842624 - 1/2251799813685248 - 1/4503599627370496 - 1/9007199254740992 - 1/18014398509481984 - 1/36028797018963968 - 1/72057594037927936 - 1/144115188075855872 - 1/288230376151711744 - 1/576460752303423488 - 1/1152921504606846976 - 1/2305843009213693952 - 1/4611686018427387904 - 1/9223372036854775808 - 1/18446744073709551616 - 1/36893488147419103232 - 1/73786976294838206464 - 1/147573952589676412928 - 1/295147905179352825856 - 1/590295810358705651712 - 1/1180591620717411303424 - 1/2361183241434822606848 - 1/4722366482869645213696 - 1/9444732965739290427392 - 1/18889465931478580854784 - 1/37778931862957161709568 - 1/75557863725914323419136 - 1/151115727451828646838272 - 1/302231454903657293676544 - 1/604462909807314587353088 - 1/1208925819614629174706176 - 1/2417851639229258349412352 - 1/4835703278458516698824704 - 1/9671406556917033397649408 - 1/19342813113834066795298816 - 1/38685626227668133590597632 - 1/77371252455336267181195264 - 1/154742504910672534362390528 - 1/309485009821345068724781056 - 1/618970019642690137449562112 - 1/1237940039285380274899124224 - 1/2475880078570760549798248448 - 1/4951760157141521099596496896 - 1/9903520314283042199192993792 - 1/19807040628566084398385987584 - 1/39614081257132168796771975168 - 1/79228162514264337593543950336 - 1/158456325028528675187087900672 - 1/316912650057057350374175801344 - 1/633825300114114700748351602688 - 1/1267650600228229401496703205376 - 1/2535301200456458802993406410752 - 1/5070602400912917605986812821504 - 1/10141204801825835211973625643008 - 1/20282409603651670423947251286016 - 1/40564819207303340847894502572032 - 1/81129638414606681695789005144064 - 1/162259276829213363391578010288128 - 1/324518553658426726783156020576256 - 1/649037107316853453566312041152512 - 1/1298074214633706907132624082305024 - 1/2596148429267413814265248164610048 - 1/5192296858534827628530496329220096 - 1/10384593717069655257060992658440192 - 1/20769187434139310514121985316880384 - 1/41538374868278621028243970633760768 - 1/83076749736557242056487941267521536 - 1/166153499473114484112975882535043072 - 1/332306998946228968225951765070086144 - 1/664613997892457936451903530140172288 - 1/1329227995784915872903807060280344576 - 1/2658455991569831745807614120560689152 - 1/5316911983139663491615228241121378304 - 1/10633823966279326983230456482242756608 - 1/21267647932558653966460912964485513216 - 1/42535295865117307932921825928971026432 - 1/85070591730234615865843651857942052864 - 1/170141183460469231731687303715884105728 - 1/340282366920938463463374607431768211456 - 1/680564733841876926926749214863536422912 - 1/1361129467683753853853498429727072845824 - 1/2722258935367507707706996859454145691648 - 1/5444517870735015415413993718908291383296 - 1/10889035741470030830827987437816582766592 - 1/21778071482940061661655974875633165533184 - 1/43556142965880123323311949751266331066368 - 1/87112285931760246646623899502532662132736 - 1/174224571863520493293247799005065324265472 - 1/348449143727040986586495598010130648530944 - 1/696898287454081973172991196020261297061888 - 1/1393796574908163946345982392040522594123776 - 1/2787593149816327892691964784081045188247552 - 1/5575186299632655785383929568162090376495104 - 1/11150372599265311570767859136324180752990208 - 1/22300745198530623141535718272648361505980416 - 1/44601490397061246283071436545296723011960832 - 1/89202980794122492566142873090593446023921664 - 1/178405961588244985132285746181186892047843328 - 1/356811923176489970264571492362373784095686656 - 1/713623846352979940529142984724747568191373312 - 1/1427247692705959881058285969449495136382746624 - 1/2854495385411919762116571938898990272765493248 - 1/5708990770823839524233143877797980545530986496 - 1/11417981541647679048466287755595961091061972992 - 1/22835963083295358096932575511191922182123945984 - 1/45671926166590716193865151022383844364247891968 - 1/91343852333181432387730302044767688728495783936 - 1/182687704666362864775460604089535377456991567872 - 1/365375409332725729550921208179070754913983135744 - 1/730750818665451459101842416358141509827966271488 - 1/1461501637330902918203684832716283019655932542976 - 1/2923003274661805836407369665432566039311865085952 - 1/5846006549323611672814739330865132078623730171904 - 1/11692013098647223345629478661730264157247460343808 - 1/23384026197294446691258957323460528314494920687616 - 1/46768052394588893382517914646921056628989841375232 - 1/93536104789177786765035829293842113257979682750464 - 1/187072209578355573530071658587684226515959365500928 - 1/374144419156711147060143317175368453031918731001856 - 1/748288838313422294120286634350736906063837462003712 - 1/1496577676626844588240573268701473812127674924007424 - 1/2993155353253689176481146537402947624255349848014848 - 1/5986310706507378352962293074805895248510699696029696 - 1/11972621413014756705924586149611790497021399392059392 - 1/23945242826029513411849172299223580994042798784118784 - 1/47890485652059026823698344598447161988085597568237568 - 1/95780971304118053647396689196894323976171195136475136 - 1/191561942608236107294793378393788647952342390272950272 - 1/383123885216472214589586756787577295904684780545900544 - 1/766247770432944429179173513575154591809369561091801088 - 1/1532495540865888858358347027150309183618739122183602176 - 1/3064991081731777716716694054300618367237478244367204352 - 1/6129982163463555433433388108601236734474956488734408704 - 1/12259964326927110866866776217202473468949912977468817408 - 1/24519928653854221733733552434404946937899825954937634816 - 1/49039857307708443467467104868809893875799651909875269632 - 1/98079714615416886934934209737619787751599303819750539264 - 1/196159429230833773869868419475239575503198607639501078528 - 1/392318858461667547739736838950479151006397215279002157056 - 1/784637716923335095479473677900958302012794430558004314112 - 1/1569275433846670190958947355801916604025588861116008628224 - 1/3138550867693340381917894711603833208051177722232017256448 - 1/6277101735386680763835789423207666416102355444464034512896 - 1/12554203470773361527671578846415332832204710888928069025792 - 1/25108406941546723055343157692830665664409421777856138051584 - 1/50216813883093446110686315385661331328818843555712276103168 - 1/100433627766186892221372630771322662657637687111424552206336 - 1/200867255532373784442745261542645325315275374222849104412672 - 1/401734511064747568885490523085290650630550748445698208825344 - 1/803469022129495137770981046170581301261101496891396417650688 - 1/1606938044258990275541962092341162602522202993782792835301376 - 1/3213876088517980551083924184682325205044405987565585670602752 - 1/6427752177035961102167848369364650410088811975131171341205504 - 1/12855504354071922204335696738729300820177623950262342682411008 - 1/25711008708143844408671393477458601640355247900524685364822016 - 1/51422017416287688817342786954917203280710495801049370729644032 - 1/102844034832575377634685573909834406561420991602098741459288064 - 1/205688069665150755269371147819668813122841983204197482918576128 - 1/411376139330301510538742295639337626245683966408394965837152256 - 1/822752278660603021077484591278675252491367932816789931674304512 - 1/1645504557321206042154969182557350504982735865633579863348609024 - 1/3291009114642412084309938365114701009965471731267159726697218048 - 1/6582018229284824168619876730229402019930943462534319453394436096 - 1/13164036458569648337239753460458804039861886925068638906788872192 - 1/26328072917139296674479506920917608079723773850137277813577744384 - 1/52656145834278593348959013841835216159447547700274555627155488768 - 1/105312291668557186697918027683670432318895095400549111254310977536 - 1/210624583337114373395836055367340864637790190801098222508621955072 - 1/421249166674228746791672110734681729275580381602196445017243910144 - 1/842498333348457493583344221469363458551160763204392890034487820288 - 1/1684996666796914987166688442938726917102321526408785780068975640576 - 1/3369993333593829974333376885877453834204643052817571560137951281152 - 1/6739986667187659948666753771754907668409286105635143120275902562304 - 1/13479973334375319897333507543509815336818572211270286240551805124608 - 1/26959946668750639794667015087019630673637144422540572481103610249216 - 1/53919893337501279589334030174039261347274288845081144962207220498432 - 1/107839786675002559178668060348078522694548577690162289924414440996864 - 1/215679573350005118357336120696157045389097155380324579848828881993728 - 1/431359146700010236714672241392314090778194310760649159697657763987456 - 1/862718293400020473429344482784628181556388621521298319395315527974912 - 1/1725436586800040946858688965569256363112777243042596638790631055949824 - 1/3450873173600081893717377931138512726225554486085193277581262111899648 - 1/6901746347200163787434755862277025452451108972170386555162524223799296 - 1/13803492694400327574869511724554050904902217944340773110325048447598592 - 1/27606985388800655149739023449108101809804435888681546220650096895197184 - 1/55213970777601310299478046898216203619608871777363092441300193790394368 - 1/110427941555202620598956093796432407239217743554726184882600387580788736 - 1/220855883110405241197912187592864814478435487109452369765200775161577472 - 1/441711766220810482395824375185729628956870974218904739530401550323154944 - 1/883423532441620964791648750371459257913741948437809479060803100646309888 - 1/1766847064883241929583297500742918515827483896875618958121606201292619776 - 1/3533694129766483859166595001485837031654967793751237916243212402585239552 - 1/7067388259532967718333190002971674063309935587502475832486424805170479104 - 1/14134776519065935436666380005943348126619871175004951664972849610340958208 - 1/28269553038131870873332760011886696253239742350009903329945699220681916416 - 1/56539106076263741746665520023773392506479484700019806659891398441363832832 - 1/113078212152527483493331040047546785012958969400039613319782796882727665664 - 1/226156424305054966986662080095093570025917938800079226639565593765455331328 - 1/452312848610109933973324160190187140051835877600158453279131187530910662656 - 1/904625697220219867946648320380374280103671755200316906558262375061821325312 - 1/1809251394440439735893296640760748560207343510400633813116524750123642650624 - 1/3618502788880879471786593281521497120414687020801267626233049500247285301248 - 1/7237005577761758943573186563042994240829374041602535252466099000494570602496 - 1/14474011155523517887146373126085988481658748083205070504932198000989141204992 - 1/28948022311047035774292746252171976963317496166410141009864396001978282409984 - 1/57896044622094071548585492504343953926634992332820282019728792003956564819968 - 1/115792089244188143097170985008687907853269984665640564039457584007913129639936 - 1/231584178488376286194341970017375815706539969331281128078915168015826259279872 - 1/463168356976752572388683940034751631413079938662562256157830336031652518559744 - 1/926336713953505144777367880069503262826159877325124512315660672063305037119488 - 1/1852673427907010289554735760139006525652319754650249024631321344126610074238976 - 1/3705346855814020579109471520278013051304639509300498049262642688253220148477952 - 1/7410693711628041158218943040556026102609279018600996098525285376506440296955904 - 1/14821387423256082316437886081112052205218558037201992197050570753012880593911808 - 1/29642774846512164632875772162224104410437116074403984394101141506025761187823616 - 1/59285549693024329265751544324448208820874232148807968788202283012051522375647232 - 1/118571099386048658531503088648896417641748464297615937576404566024103044751294464 - 1/237142198772097317063006177297792835283496928595231875152809132048206089502588928 - 1/474284397544194634126012354595585670566993857190463750305618264096412179005177856 - 1/948568795088389268252024709191171341133987714380927500611236528192824358010355712 - 1/1897137590176778536504049418382342682267975428761855001222473056385648716020711424 - 1/37942751803535570730080988367646853645359508575237100024449461127712974320

LIBRETTO: MARIUS PETIPA I IWAN WSIEWOŁOŹSKI
wg *Historii o dziadku do orzechów i o królu myszy*
E. T. A. Hoffmanna we francuskim opracowaniu A. Dumasa – ojca.

Akcja baletu rozgrywa się w Niemczech, w przeddzień świąt Bożego Narodzenia. W nastrój wigilijnego wieczoru wprowadza uwertura złożona z dwóch kontrastowych tematów: marszewego i lirycznego.

Akt I

O zmierzchu, wśród zacinającego śniegu, spóźnieni przechodnie śpieszą do swych domów. Radca Drosselmeyer niecierpliwie oczekuje na przybycie z krainy baśni Wróżki, która w końcu przyjeżdża saniami zaprzęzonymi w renifery i wręcza mu przygotowane upominki. Akcja przenosi się do salonu w domu prezydentostwa Silberhausów, gdzie trwają przygotowania do świątecznych uroczystości. Przybywają kolejni goście. Jako ostatni zjawia się radca Drosselmeyer z paczką otrzymaną od Wróżki. Kryje się w niej figurka Dziadka do orzechów, przeznaczona dla córki gospodarzy – Klary – u której wzbudza szczery zachwyt. Trwa on jednak niedługo, gdyż jej brat Fred umyślnie psuje podarowanego ludzika. Klara postanawia zaopiekować się uszkodzoną lalką. Wigilijna zabawa dobiega końca i goście powoli zaczynają się rozchodzić. Żegnają ich gospodarze (tzw. *Grossvatertanz*, oparty na starej niemieckiej pieśni ludowej). Do opustoszałego wnętrza powraca Klara, by doglądać pozostawionego pod choinką Dziadka. Niepostrzeżenie morzy ją sen. Wybija północ. Przybywa Wróżka z Drosselmeyerem i przemienia niepozorną figurkę Dziadka w pięknego Księcia z bajki, o którym marzy Klara. Wtem do salonu zakradają się myszy, które pod wodzą swego Króla staczają batalię z ołowianymi żołnierzami, na których czele staje Księżę (*Allegro vivo*). Odnosi on świetne zwycięstwo, po którym zabiera śniącą na jawie Klarę do krainy Marzeń, dokąd towarzyszą im Wróżka i Drosselmeyer. Po drodze przemierzają przy świetle księżycy zimowy las, gdzie zaczyna padać drobny śnieg (*Walc śnieżny*).

Akt II

Przy dźwiękach orkiestrowego Antraktu powoli ucicha śnieżna burza. Do sali przyjeżdż w pałacu Wróżki przybywa Klara u boku swego Księcia. Na ich cześć rozpoczynają się taneczne występy, symbolizujące kraje pochodzenia zaproszonych gości. Taniec hiszpański (*Allegro brillante*), taniec arabski (*Allegro*, oparty skądinąd na melodii starej gruzińskiej pieśni ludowej), taniec chiński (*Allegro moderato*). Po nich następują: żywiołowy trepak (*Molto vivace*, rosyjska odmiana kozaka) oraz melancholijny taniec pasterski (*Andante*). Oczarowani sobą Księżę i Klara zapominają o otaczającym świecie i pogrążają się w tanecznym upojeniu (*Pas de deux*: Adagio, wariacja Księcia, wariacja Klary, koda). Po dynamicznym i kolorowym *Walcu kwiatów*, poprowadzonym przez Wróżkę i Drosselmeyera, oszołomiona Klara budzi się w realnym świecie. W drzwiach salonu pojawia się postać ludożęca podobna do wymarzonego Księcia.

[opr. Lesław Czapliński]

KALENDARIUM ŻYCIA I TWÓRCZOŚCI PIOTRA CZAJKOWSKIEGO (1840-1893)

1840

20 kwietnia (7 maja) w Wotkińsku, w guberni wiackiej, urodził się Piotr Czajkowski jako syn Ilii, generalnego inspektora kopalń, i Aleksandry z domu Assier, wnuczki francuskiego imigranta.

1850

Rozpoczęcie nauki w Szkole Prawniczej w Petersburgu.

1854

Po raz pierwszy myśli o napisaniu opery wg poematu Wiktora Olchowskiego *Hiperbola*.

1855

Powstanie pierwszego utworu – romansu *Mój genij, mój aniele, mój drug* na głos z fortepianem.

1859

Zatrudnienie w Ministerstwie Sprawiedliwości.

1861

Podjęcie nauki na kursach Rosyjskiego Towarzystwa Muzycznego w Petersburgu (uzyskujących w 1862 status Konserwatorium): harmonii, kontrapunktu i form muzyki kościelnej u Mikołaja Zaremby, kompozycji i orkiestracji u Antona Rubinsztejna.

1865

Uzyskanie dyplomu Konserwatorium na podstawie kantaty *Oda do radości* do słów F. Schillera.

1866

Zatrudnienie w charakterze wykładowcy harmonii w nowo otwartym Konserwatorium Moskiewskim.

1868

3 lutego prawykonanie w Moskwie pod dyr. Nikołaja Rubinsztejna I Symfonii. Pod koniec roku krótki związek ze śpiewaczką Désirée Artôt.

1869

30 stycznia w moskiewskim Teatrze Bolszoi prapremiera opery *Wojewoda*. W lipcu ukończenie opery *Undyna*, ostatecznie nie wystawionej, której materiał wykorzystany został m. in. w II Symfonii. Zarzucenie pracy nad operą *Mandragora* po skomponowaniu ustępu chóralnego.

1871

W lecie, w Kamionce, w domu siostry – Aleksandry Dawydowej – wykonanie I wersji *Jeziora łabędziego* skomponowanego na użytek dziecięcego przedstawienia baletowego.

1873

26 stycznia prawykonanie w Moskwie II Symfonii *Małorosyjskiej*.

1874

12 kwietnia w petersburskim Teatrze Maryjskim prapremiera opery *Oprycznik*.

1875

25 października prawykonanie w Bostonie I Koncertu fortepianowego w interpretacji Hansa von Bülowa. *Kowal Wakuła* zdobywa I Nagrodę na konkursie Rosyjskiego Towarzystwa Muzycznego na operę wg *Nocy Wigilijnej* N. Gogola. 7 listopada prawykonanie w Moskwie III Symfonii *Polskiej*.

1876

24 listopada prapremiera w petersburskim Teatrze Maryjskim opery *Kowal Wakuła*. W grudniu rozpoczęcie korespondencji z Nadieżdą von Meck, duchową i finansową protektorką kompozytora.

1877

20 lutego w moskiewskim Teatrze Bolszoi prapremiera baletu *Jezioro łabędzie*. W lipcu zawarcie niefortunnego małżeństwa z Antoniną Milukową, zakończonego po 3 miesiącach rozstaniem i próbą samobójstwa.

1878

10 lutego prawykonanie w Moskwie IV Symfonii. W październiku zakończenie pracy w Konserwatorium Moskiewskim.

1879

17 marca w moskiewskim Teatrze Małym prapremiera opery *Eugeniusz Oniegin** w wykonaniu studentów Konserwatorium pod dyr. Nikołaja Rubinsztejna.

1881

13 lutego w petersburskim Teatrze Maryjskim prapremiera opery *Dziewica Orleańska*.

22 grudnia prawykonanie w Wiedniu *Koncertu skrzypcowego* z Adolfem Brodskim jako solistą.

1884

3 lutego w moskiewskim Teatrze Bolszój prapremiera opery *Mazepa**.

1886

11 marca w Moskwie prawykonanie symfonii *Manfred*.

1887

19 stycznia w moskiewskim Teatrze Bolszój prapremiera opery *Trzewiczki* (nowej redakcji *Kowala Wakuły*) z kompozytorem debiutującym jako dyrygent operowy. 20 października w petersburskim Teatrze Maryjskim prapremiera opery *Czarodziejka*. Poprowadzenie własnego koncertu kompozytorskiego w lipskim Gewandhausie. Przyznanie przez cara Aleksandra III stałej rocznej pensji w wysokości 9000 rubli.

1888

Poprowadzenie koncertów kompozytorskich w Filharmonii Berlińskiej, Pradze, Paryżu i Londynie. 5 listopada w Petersburgu prawykonanie pod dyrykcją kompozytora V Symfonii.

1890

3 stycznia w petersburskim Teatrze Maryjskim prapremiera baletu *Śpiąca królowna*. 22 listopada nieoczekiwane zerwanie przez Nadieżdę wszelkich stosunków z Czajkowskim, być może wskutek ujawnienia przez jej zięcia Władysława Pachulskiego homoseksualnych skłonności kompozytora. 7 grudnia w petersburskim Teatrze Maryjskim prapremiera opery *Dama pikowa**, poprzedzona próbą generalną z udziałem cara i jego rodziny.

1891

Amerykańskie tournée: koncerty w Nowym Jorku, Baltimore, Filadelfii.

1892

14 stycznia poprowadzenie koncertu kompozytorskiego w warszawskim Teatrze Wielkim. 7 stycznia z udziałem Czajkowskiego premiera w Hamburgu *Eugeniusza Oniegina* pod dyr. Gustava Mahlera. 7 marca w Petersburgu poprowadzenie prawykonania suity koncertowej z *Dziadka do orzechów*. 20 kwietnia poprowadzenie w Moskwie spektaklu *Faust* Ch. Gounoda. 6 grudnia w petersburskim Teatrze Maryjskim prapremiera opery *Jolanta* i baletu *Dziadek do orzechów*, poprzedzona próbą generalną z udziałem cara.

1893

13 czerwca otrzymanie doktoratu h. c. uniwersytetu w Cambridge. 16 października w Petersburgu prawykonanie pod dyrykcją kompozytora VI Symfonii *Patetycznej*. 25 października (6 listopada) w Petersburgu następuje zgon kompozytora w nie do końca wyjaśnionych okolicznościach: wskutek epidemii cholery, bądź samobójstwa, spowodowanego groźbą wybuchu skandalu natury obyczajowej.

[opr. Lesław Czapliński]

* opery i balety prezentowane w Krakowie

O wieczorze ów!...
czyli opowieść wigilijna na puentach.

Ernst Theodor Amadeus (Wilhelm) Hoffmann, niemiecki romantyk, ożeniony z Polką Marianną Teklą Michaliną Trzcinią, piszący muzykę sceniczną pod pseudonimem Johanna Kreislera, swą twórczością literacką oraz kolejami losu inspirował wielu kompozytorów. Jacques Offenbach poświęcił jego osobie swą jedyną operę – *Opowieści Hoffmanna* – w której fikcyjna biografia pisarza wysnuta została z treści jego fantastycznych nowel. Dwie z nich posłużyły z kolei za źródło fabuły baletu Léo Delibesa *Coppelia*. Również jego *Historia o dziadku do orzechów i o królu myszy* we francuskim opracowaniu Alexandre'a Dumasa – ojca stała się pierwowzorem libretta trzeciego baletu Piotra Czajkowskiego.

Tradycja pełnospektaklowego, fabularnego widowiska baletowego wywodzi się z Francji, gdzie ukształtowała się w dobie Romantyzmu (*Córka źle strzeżona* Ferdinanda-Louisa Hérolda, *Giselle* Adolphe'a Adama). Do Rosji przeniósł ją Marius Petipa, na którego potrzeby muzykę pisał m.in. Ludwig Minkus (*Don Ki-chot*) i właśnie Piotr Czajkowski, który przejął i znacznie rozwinął ten gatunek (*Jezioro łabędzie* 1877, *Śpiąca królewna* 1890 i *Dziadek do orzechów* 1892).

Fabuły tych baletów posiadają na ogół fantastyczny charakter, a przełomowe momenty akcji rozgrywają się zazwyczaj pomiędzy zmierzchem i świtem (nokturnowe akty *Giselle* i *Jeziora łabędziego*), na dzikim odludziu (np. na brzegu jeziora). Dotyczą poza tym uwolnienia spod oddziaływania odwiecznej klątwy, lub odczarowania rzuconego uroku (przez złego czarnoksiężnika Rotbarta, który zamienił piękną Odettę i jej towarzyszkę w łabędzie, mściwą wróżkę, prowadzącą sen na księżniczkę Aurorę i jej otoczenie). Do pewnego stopnia podobnie rzeczy się mają w *Dziadku do orzechów*, którego akcja toczy się w noc Bożego Narodzenia.

Piotr Czajkowski szczególnym sentymentem darzył właśnie tematykę wigilijną. Niepowtarzalnej atmosferze czasu Bożego Narodzenia poświęcił swą czwartą operę *Kowal Wakula* (1876) wg opowiadania Nikołaja Gogola, po latach przeredagowaną i wystawioną pod zmienionym tytułem jako *Trzewiczki* (1887). Dziwić zatem może brak entuzjazmu wobec „bożonarodzeniowego” baletu, zamówionego wraz z operą *Jolanta* przez dyrektora cesarskiego Teatru Maryjskiego w Petersburgu Iwana Wsiewołodzkiego, będącego jednocześnie wraz z Petipą współautorem libretta. W trakcie pracy nad muzyką pisał

bowiem: „Trudno wyobrazić sobie coś nudniejszego i bezmyślniejszego od *Dziadka do orzechów*” [1].

Bohaterce baletu Klarze (w Rosji występującej zazwyczaj pod imieniem Maszy, lub Marii, to ostatnie zresztą nosi ona w niemieckim oryginale Hoffmanna) przytrafia się to, o czym zdaje się marzyć każda sentymentalna panna. Otóż w Noc Wigilijną pod postacią Dziadka do orzechów przybywa do niej wyteśniony Książę z bajki i zabiera ją ze sobą do krainy wiecznej szczęśliwości. O ile w *Śpiącej królownie* sen jest przedmiotem fabuły, to w *Dziadku do orzechów* ona sama jest niejako śniona i na dodatek nie ma z niej przebudzenia (w przeciwieństwie do noweli Hoffmanna).

W literackim pierwowzorze przejście do innego, nadprzyrodzonego wymiaru rzeczywistości, nie po raz pierwszy u tego autora odbywa się poprzez szafę: „Marynia zauważyła ze zdumieniem, że szafa, która zwykle bywała starannie zamykana, teraz stała otworem – widać było wyraźnie podróżne lisie futro ojca, które wisało z samego przodu. Dziadek wdrapał się zręcznie po listwach i ornamentach szafy i chwycił za duży chwast, umocowany na sznurze do tylnej części futra. Kiedy Dziadek pociągnął mocno za chwast, przez rękaw futra opuściły się ozdobne schodki z drzewa cedrowego (...) Marynia weszła na schodki, ale zaledwie przeszła przez rękaw, zaledwie wyjrzała spoza kołnierza futra, gdy oślepiła ją jakaś wielka jasność i znalazła się nagle na precudnie pachnącej łące, na której miliardy iskier lśniły jak drogie kamienie” [2].

Rozpoznać w tym można wszelkie znamiona poetyki snu, przywodząc na myśl późniejsze, podobne wizje Lewisa Carolla i jego Alicji przechodzącej na drugą stronę zwierciadła, czy perypetie bohaterów przypowieści Franza Kafki. Oniryczny charakter świata przedstawionego daje też znać o sobie w wersji baletowej, gdzie występuje płynne przenikanie się sytuacji, obrazów czy postaci, np. cudowne powiększenie się choinki czy metamorfoza sowy na zegarze w radcę Drosselmeyera, ojca chrzestnego Klary. W przypadku realizacji scenicznych stwarza to okazję do olśnienia widza technicznymi możliwościami teatralnej maszynerii.

Również motyw tańca występuje zarówno u Hoffmanna jak i Dumasa, w ustępie traktującym o przybyciu bohaterki do krainy Słodocy: „przynieśli śliczne krzeselko czekoladowe i zaprosili Marynię żeby usiadła. Zaledwie to uczyniła, pasterze i pasterki, strzelcy i ogrodniczki, stanęli w pozycji i zaczęli tańczyć przeliczny balet przy towarzyszeniu waltorni. Po skończonym tańcu wszyscy znikli

[1] Henryk Swolkień *Piotr Czajkowski*, PIW 1976, s. 517

[2] E. T. A. Hoffmann *Opowiadania*, Warszawa, 1977, s. 274

w lasku" [3]. Z opisem tym w partyturze Czajkowskiego zdaje się najpełniej korespondować *Walc kwiatów*, którego temat również intonują rogi.

Pod względem choreograficznym w I akcie *Dziadka do orzechów* przeważa taniec narracyjny, przedstawiający, niekiedy o odcieniu charakterystycznym ściśle związany z rozwojem wydarzeń (wieczór wigilijny i towarzyszące mu obyczaje w ustępach realistycznych, bitwa pomiędzy zastępami myszy a ołowianymi żołnierzami w części rozgrywającej się na pograniczu jawy i snu). W II akcie dominują natomiast popisowe numery, składające się na typowe baletowe *divertissement*, będące suitą tańców (hiszpańskiego, arabskiego, chińskiego, rosyjskiego trepaka), zakończoną wielkim klasycznym *pas de deux* czyli czteroczęściowym tanecznym duetem (adagio, wariacja pierwszego tancerza, wariacja primabaleriny, koda). Wspomniana baśniowość najpełniejszy wyraz znajduje w czarze muzycznego walca, którego mistrzem był Czajkowski. Po raz pierwszy pojawia się on w trakcie świątecznej zabawy przy choince, następnie towarzyszy wizji zimowego lasu pod koniec I aktu (tzw. *walc śnieżynek*), powraca pod postacią przywoływanego już *walca kwiatów* (tańczonego z trzymanymi w rękach girlandami), wreszcie poprzedza finałową apoteozę. Poza tym kompozytor zadbął o zróżnicowaną fakturę instrumentalną, którą tak scharakteryzował w liście do Wsiewołodzkiego: „Drugi akt baletu może być zadziwiająco efektowny, ale potrzeba tu subtelnej, filigranowej roboty” [4]. Odnacza się ona przede wszystkim przejrzystością orkiestracji, przy jednoczesnym dość rozbudowanym składzie. Dla wywołania wrażenia poetyckiej niezwykłości w ustępach z udziałem Wróżki cukrowej zastosował dzwoneczkowaty dźwięk czelesty, skonstruowanej w 1886 roku przez Auguste’a Mustela, a z którą miał okazję zapoznać się podczas tournée koncertowego w Paryżu w 1891 roku. Sprowadził ją do Petersburga w najgłębszej tajemnicy, aby nie ubiegli go z jej użyciem Rimski-Korsakow czy Głazunow, również przywiązujący duże znaczenie do orkiestrowej kolorystyki. Z kolei w obrazie zimowego lasu jako pierwszy wprowadził do baletu dobiegający zza kulis śpiew chóru, co w następnym stuleciu znacznie rozwinął w swych utworach Bartók, Ravel, Szymanowski.

Pierwotnie autorem choreografii do *Dziadka do orzechów* miał być wszechwładny wówczas Marius Petipa, który muzyce baletowej przypisywał czyisto użytkowy charakter. Stąd najlepiej układała mu się współpraca z Minkusem nie mającym w tym względzie większych ambicji i komponującym wyłącznie wygodny do tańczenia podkład. Inaczej sprawy się miały z Czajkowskim, który przypisywał temu gatunkowi rangę zgoła symfoniczną wyznając w liście do swego

[3] A. Dumas *Historia dziadka do orzechów*, Lwów 1906, s. 133

[4] H. Swolkień, op. cit., s. 495

wydawcy Piotra Jurgensona, że „balet to też symfonia” [5], choć i on nie zawsze był w stanie ustrzec się nieodłącznej od niego konwencjonalności. Choroba sławnego baletmistrza sprawiła jednak, że prapremierę 6 (18) grudnia 1892 w petersburskim Teatrze Maryjskim przygotował ostatecznie jego zastępca – Lew Iwanow – znacznie podatniejszy na sugestie kompozytora. W tytułowej roli oraz Klary (u Hoffmanna liczącej 7 lat a u Dumasa 8) zdecydował się on obsadzić młodocianych wykonawców, uczniów szkoły baletowej (17-letniego Siergieja Legata, brata słynnego Nikołaja, oraz 12-letnią Stanisławę Bielinską). Wzbudziło to najwięcej zastrzeżeń, choć na jakiś czas stało się obowiązującą praktyką (jeszcze w 1919 roku Dziadka tańczył 15-letni wówczas Giorgi Balancziwadze, późniejszy wielki George Balanchine). Pociągnęło to za sobą konieczność rozdzielenia postaci Dziadka i jego drugiego wcielenia – Księcia z bajki – odtwarzanego już przez dorosłego tancerza. Stąd też jego partnerką we wspomnianym wielkim *pas de deux* stała się Wróżka cukrowa, rola przeznaczona dla primabaleriny. Jedną z wybitniejszych jej wykonawczyń była w swoim czasie legendarna Margot Fonteyn. W 1934 roku Wasilij Wajnonen na powrót uczynił Dziadka i Księcia jedną osobą, a duet w II akcie powierzył jemu i Klarze. Z kolei Jurij Grigorowicz w 1966 roku ujął akcję baletu w ramy snu głównej bohaterki. Częściowo do tych założeń odwołuje się obecna krakowska realizacja, w swym zakończeniu nawiązująca zarazem do literackiego pierwowzoru Hoffmanna.

Za granicą zrazu wystawiano *Dziadka do orzechów* fragmentarycznie. Skądinąd sam Czajkowski przed ukończeniem pracy ułożył z niego koncertową suitę, która miała swe prawykonanie na dziewięć miesięcy przed sceniczną prapremierą całości. I tak *Trepaka* w układzie Michaiła Fokina włączono do prezentowanej przez Ballets Russes Siergieja Diagilewa składanki *Le Festin* (Paryż 1909). Inne ogniwa pojawiły się w przygotowanym dla Anny Pawłowej balecie Iwana Klustina *Snowflakes* (Chicago 1915), a o tańce: arabski i chiński, wykonywane przez Bronisławę Niżyńską, wzbogacono III akt *Śpiącej królowny*, granej w Londynie w 1921 roku. Podobnie było w Polsce, gdzie w okresie międzywojennym Kazimierz Łobojko wystawił w 1922 roku *Dziadka do orzechów* jako popis szkoły baletowej, a Mieczysław Pianowski wykorzystał w 1935 roku jego motywy w balecie *Śnieżynka*. Polska premiera trzyaktowej wersji Wajnonena miała miejsce dopiero w 1958 roku w Bydgoszczy.

W niektórych krajach istnieje tradycja wystawiania *Dziadka do orzechów* w porze dostosowanej do przedstawianych w nim realiów, a więc w okresie Bożego Narodzenia (np. w Londynie od 1950 r.). Również dorośli mają wtedy okazję odnalezienia w sobie ukrytego dziecka i na czas przedstawienia żywić złudne przekonanie o możliwości odzyskania utraconego raju dzieciństwa.

[5] ibidem, str. 518

REALIZATORZY

JACEK DROZDOWSKI

Ukończył Państwową Szkołę Baletową w Gdańsku oraz studia na Wydziale Choreografii Konserwatorium im. M. Rimskiego – Korsakowa w Sankt Petersburgu. Był tancerzem oraz pedagogiem Opery Bałtyckiej w Gdańsku, solistą i kierownikiem baletu Teatru Muzycznego w Gdyni, a także solistą i pedagogiem baletu Opery w Bydgoszczy. Obecnie związany ze sceną Opery i Operetki w Krakowie jako solista i pedagog, pełni również funkcję kierownika baletu. Do repertuaru solisty należą role m.in. w baletach: *Romeo i Julia*, *Dzwonnik z Notre-Dame*, *Peer Gynt*. Artysta jest także autorem opracowań choreograficznych do spektakli operowych, operetkowych, przedstawień teatrów lalkowych a także do baletu *Dziadek do orzechów* P. Czajkowskiego.

PIOTR SUŁKOWSKI

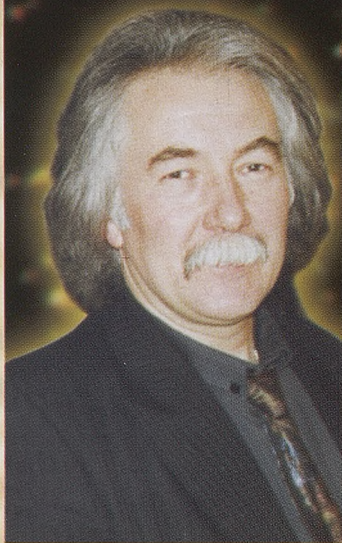
Dyrygent, założyciel i dyrektor Orkiestry Kameralnej Akademii Muzycznej w Krakowie *Forum Sinfonia*. Od 1996 r. dyrygent Opery i Operetki w Krakowie. Ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną w Krakowie najpierw na Wydziale Wychowania Muzycznego (1993), później dyrygentury (1996) w klasie prof. Jerzego Katlewicza. Podczas studiów doskonalił swoje umiejętności jako stypendysta Internationale Bachakademie na kursach mistrzowskich prowadzonych przez Helmutha Rillinga i John Eliot Gardinera w Niemczech, a także w USA, jako stypendysta Oregon Bach Festival. Otrzymał Stypendium Twórcze Prezydenta Miasta Krakowa. Oprócz aktywnej działalności koncertowej, jaką prowadzi wraz z *Forum Sinfonia*, uczestnicząc w licznych krajowych i międzynarodowych festiwalach (m.in. USA, Wielka Brytania, Niemcy, Francja, Hiszpania), a także współpracując z wieloma orkiestrami (m.in. *Sinfonia Varsovia*, *Orkiestrą Filharmonii Krakowskiej*, *Wrocławskiej*, *Częstochowskiej*, *Opolskiej*, *Bach Collegium Stuttgart*), artysta zajmuje się też pracą dydaktyczną. Od 1993 roku prowadzi chór i orkiestrę *Ostinato* Państwowego Liceum Muzycznego w Krakowie, z którą wiele koncertuje w kraju i zagranicą.

XYMENA ZANIEWSKA

Absolwentka Akademii Sztuk Plastycznych w Warszawie. W latach 1960-72 główny scenograf Telewizji Polskiej. Współpracowała z wieloma teatrami dramatycznymi i muzycznymi w Polsce, Niemczech, Francji, Hiszpanii, Finlandii, Norwegii. Jest autorką scenografii do licznych dzieł operowych, m.in.: *Tosca* (Teatr Wielki, Łódź), *Così fan tutte* (Teatr Wielki, Łódź), operetkowych, m.in. *Wesoła wdówka* (Teatr Wielki, Łódź), a także twórcą kostiumów do takich spektakli jak m.in.: *Wesele Figara* (Teatr Wielki, Łódź), *Straszny dwór* (Opera Wrocław), *Traviata* (Opera Wrocławska, Teatr Wielki, Łódź), *Dziadek do orzechów* (Teatr Muzyczny Roma, Warszawa), *Coppelia* (Teatr Muzyczny Roma). Dla Opery i Operetki w Krakowie przygotowała scenografię do opery *Borys Godunow* (1971). Wykonuje również projekty urbanistyczne i architektury wnętrz.

TADEUSZ SMOLICKI

Absolwent Politechniki Krakowskiej i Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Jest autorem scenografii do ponad 100 spektakli zrealizowanych w teatrach polskich i zagranicznych. Współpracował z najlepszymi scenami w kraju, m.in. Teatrem Starym w Krakowie, Teatrem Narodowym w Warszawie, Teatrem Polskim we Wrocławiu, Teatrem Muzycznym w Gdyni oraz Teatrem Telewizji. Jest laureatem Złotej Maski (1995 r.) za scenografię do spektaklu *Dany i huzary* A. Fredry w Teatrze Śląskim w Katowicach. Swoje prace architektoniczne, scenograficzne i plastyczne wystawiał w wielu miastach w kraju i za granicą, m.in. w Krakowie, Bielsku, Rzeszowie, Paryżu, Pradze. Wraz z żoną Anną prowadzi w Krakowie własną Galerię Teatralną *Proscenium*.

SOLIŚCI

MONIKA MYŚLIWIEC

Ukończyła Studium Baletowe Opery i Operetki w Krakowie oraz studia w L'Academie Internationale de la Danse w Paryżu. W 1992 r. przed komisją francuskiego Ministerstwa Kultury zdała egzaminy z techniki tańca klasycznego oraz z tańca modern i jazz. W 1994 r. otrzymała Państwowy Dyplom Pedagoga Tańca Klasycznego i Nowoczesnego wydany przez Francuskie Ministerstwo Kultury. Współpracę z Operą i Operetką w Krakowie rozpoczęła w 1994 roku, obecnie jest solistką baletu i pedagogiem Studia Baletowego. Artystka występowała gościnnie w Polsko-Niemieckim Teatrze Tańca w Kolonii (1995), współpracowała również z baletem Teatru Wielkiego w Poznaniu (1997-99). Jej najważniejsze partie pierwszoplanowe to: rola tytułowa w *Królewnie Śnieżce*, *Carmen*, *Les Eurientales de Cracovie* w ramach festiwalu „Kraków 2000” oraz *III Symfonii* (do muzyki K. Pendereckiego). Jako solistka występowała również w baletach: *Giselle*, *Jezioro łabędzie*, *Ognisty ptak*, *Harnasie*, *Pan Twardowski*. Brała udział w zagranicznych festiwalach w Xanten z baletem *Grek Zorba* (1997), w Carcassonne i Xanten z operą *Czarodziejski flet* (1998), oraz w międzynarodowej koprodukcji operetki *Student Żebrak* w Baden-Baden (1999).

VASYL MASLIJ

Absolwent Moskiewskiej Szkoły Baletowej Teatru Bolszoi. Po uzyskaniu dyplomu w 1992 r. przez kilka miesięcy występował jako koryfej baletu w Teatrze Opery i Baletu w Doniecku. W latach 1993 – 1996 współpracował z Operą i Operetką w Krakowie, a następnie z Teatrem Wielkim w Poznaniu, również na stanowisku koryfeja baletu. Obecnie związany jest z Operą i Operetką w Krakowie, jako solista baletu i pedagog Studia Baletowego. Do najważniejszych ról zalicza: Księcia w balecie *Królewna Śnieżka*, Don Jose'go w balecie *Carmen*, główną rolę w balecie *Les Eurientales de Cracovie* prezentowanym w ramach festiwalu „Kraków 2000” oraz partie solistyczne w baletach: *Dziadek do orzechów*, *Jezioro łabędzie*, *Giselle*, *Ognisty ptak*, *Pan Twardowski*, *Harnasie*. Artysta brał udział w zagranicznych festiwalach w Xanten z baletem *Grek Zorba* (1997), w Carcassonne i Xanten z operą *Czarodziejski flet* (1998), oraz w międzynarodowej koprodukcji operetki *Student Żebrak* w Baden-Baden (1999).

RENATA DROZDOWSKA

Absolwentka Szkoły Baletowej w Bytomiu. Po uzyskaniu dyplomu w 1984 roku została artystką a następnie solistką Zespołu Baletowego Opery w Bydgoszczy. W 1986 roku otrzymała *Złotą Maskę* – nagrodę dziennikarzy za wybitne osiągnięcia i debiut roku za rolę tytułową w balecie *Romeo i Julia*. Od 1990 roku jest solistką baletu Opery i Operetki w Krakowie. W repertuarze posiada m.in. role pierwszoplanowe w baletach: *Dziadek do orzechów*, *Carmen*, *Cudowny Mandaryn*, *Odwieczne pieśni*, *Sługa Dwóch Panów* oraz partie solistyczne w baletach: *Pan Twardowski*, *Peer Gynt*.

KRZYSZTOF SZYMANIUK

W 1976 r. ukończył Państwową Średnią Szkołę Baletową w Gdańsku. Następnie współpracował z Teatrem Muzycznym w Gdyni, Teatrem Wielkim w Łodzi, Zespołem Pieśni i Tańca Mazowsze, Państwową Operą i Filharmonią w Gdańsku, Operą Wiedeńską. Od 1998 roku jest związany z Operą i Operetką w Krakowie. W 1976 r. otrzymał Nagrodę Wojewody Gdańskiego za Najlepszy Debiut Roku. Jest również laureatem nagrody za całokształt pracy artystycznej w województwie gdańskim. W repertuarze artysty znajdują się partie solowe m.in. w baletach: *Królowna Śnieżka*, *Fontanna Bakczysaraju*, oraz główne role m.in. w *Giselle*, *Śpiącej Królownie*, *Annie Kareninie*, *Spartakusie*, *Jurandzie*, *Idiocie*.

BALET OPERY I OPERETKI W KRAKOWIE

kierownik baletu

Jacek Drozdowski

inspektor baletu

Vasyl Masliy

akompaniator baletu

Marian Malinowicz

soliści

Renata Drozdowska

Elena Korpusenko

Monika Myśliwiec

Jacek Drozdowski

Zbigniew Hałas

Adam Klafczyński

Marek Kobielski

Wiktor Korpusenko

Vasyl Masliy

Krzysztof Szymaniuk

Michał Zubkow

koryfeje

Marzena Biesiadecka

Renata Godek

Wioletta Maciejewska

Magdalena Malska

Małgorzata Piechnik

Maja Witkowska-Miś

Iwona Wójcik

Marta Żurawska-Kobielska

Tomasz Wojciechowski

tancerze

Monika Powiadacz

Gabriela Rybicka

Donata Smulko

Kinga Szablowska

Tomasz Szaro

Studio Baletowe Opery i Operetki w Krakowie

kierownik studia

Maria Petkow-Dimitrow

ORKIESTRA OPERY I OPERETKI W KRAKOWIE

I skrzypce

Swietłana Siemiannikowa (koncertmistrz)

Paweł Wójtowicz (II koncertmistrz)

Ewa Sobczak

Teresa Szarek

Irena Wójtowicz

Barbara Łobaczewska-Kuźnia

Igor Laszkiewicz

Anna Stolarz

Adam Ziętkiewicz

Michał Sternicki

II skrzypce

Iwona Ibek-Milewska

Bożena Baran

Tomasz Kuźnia

Halina Boroni

Ewa Welanyk

Jan Malik

Agnieszka Majerska

Angela Sznicar

Edyta Szlachetka

altówki

Aleksandra Michajlenko

Igor Petryczenko

Vitalij Michajlenko

Małgorzata Piekarczyk

Maria Drak

Piotr Augustyn

wiolonczele

Barbara Drobniak-Jakóbk (koncertmistrz)

Alina Grochala

Krzysztof Wójtowicz

Barbara Wrońska-Korzeniowska

Danuta Pańczyk

Stanisława Komońska

Leszek Pacanek

kontrabasy

Jerzy Porosło

Marek Lewandowski

Marek Bednarczyk

flety

Janusz Pańczyk

Wiesław Suruło

Małgorzata Gładys

Bronisław Zajac

oboje

Leonid Pozdeev

Miroslaw Drak

Sylwia Tomera

klarnety

Jerzy Krowicki

Dezyderiusz Boroni

Ryszard Cieśla

Stanisław Olko

fagoty

Arkadiusz Babiński

Marcin Krakowski

Patryk Krzyszkowski

waltornie

Jarosław Jaworski

Ryszard Rakoczy

Paweł Siedlik

Antoni Pietras

Marek Jałocha

Andrzej Szkaradek

trąbki

Marek Domagański

Jacek Król

Maurycy Biesiadecki

puzony

Arkadiusz Bała

Bogdan Piznal

Krzysztof Węgrzyn

Wacław Fular

tuba

Jarosław Janecki

perkusja

Sylwia Romek

Maria Stojek

Marcin Kotarba

Jacek Wać

harfa

Liliana Kosiorowska-Wysocka

Barbara Rykiert

czelesta

Maria Mazurkowska

inspektor orkiestry

Janusz Pańczyk

KIEROWNIK DZIAŁU KOORDYNACJI PRACY ARTYSTYCZNEJ

Iwona Futro-Stepan

KIEROWNIK DZIAŁU MARKETINGU

Katarzyna Woźniak

KIEROWNIK BIURA OBSŁUGI WIDZA

Ewa Świderska-Winnicka

Zespół techniczny

KIEROWNIK DZIAŁU TECHNICZNEGO

Magdalena Zagórska

KIEROWNIK SCENY

Tadeusz Sajak

KIEROWNIK PRACOWNI ELEKTRYCZNEJ

Józef Rybarczyk

KIEROWNIK PRACOWNI KRAWIECKIEJ DAMSKIEJ

Alicja Tekieła

KIEROWNIK PRACOWNI KRAWIECKIEJ MĘSKIEJ

Ewa Dura

KIEROWNIK PRACOWNI PERUKARSKO-FRYZJERSKIEJ

Jadwiga Bąk-Gach

PRACOWNIA MODNIARSKA

Helena Dziubek

PRACOWNIA MALARSKA

Marek Jarosz

PRACOWNIA ŚLUSARSKA

Franciszek Szumny

PRACOWNIA STOLARSKA

Henryk Czarnecki

PRACOWNIA MODELATORSKA

Wacław Didur

SPRZEDAŻ I REZERWACJA BILETÓW

REZERWACJA

Biuro Obsługi Widza
(rezerwacja biletów indywidualnych i zbiorowych)

czynne od poniedziałku do piątku

w godz. 8.00 – 16.00

tel.: 012 422 78 07

fax: 012 421 94 19

SPRZEDAŻ – KASY BILETOWE

SCENA OPEROWA – Teatr im. J. Słowackiego,

pl. Św. Ducha 1

kasa czynna codziennie w godz. 9.00 – 19.00

wyjątek: wtorek, niedziela, godz. 12.00 – 19.00

tel.: 012 423 17 00

SCENA OPERETKOWA – UL. LUBICZ 48

kasa czynna od poniedziałku do soboty

w godz. 9.00 – 19.00

tel.: 012 421 42 00

Istnieją wartości bezcenne

Istnieją wartości, których nie można przełożyć na liczby. Skarby kultury to wspaniałe przejaw twórczych sił. Bank BPH, jako instytucja o szerokich horyzontach od lat wspiera różne inicjatywy kulturalne. Uważamy to za swój obowiązek wobec polskiego społeczeństwa. Podobnie, jak tworzenie oferty, która odpowiada idealnie potrzebom Klientów.

- Minister Kultury i Sztuki nadał Bankowi BPH tytuł „Sponsora Kultury 1998”
- Bank BPH został wpisany na „Złotą listę Sponsorów Kultury 1998”
- Tytuł Mecenasa Kultury Krakowa roku 1996, 1997, 1998

Internet: www.bph.pl

Internet: www.sezam.bph.pl

Infolinia: 0801 130075

Koszt połączenia wynosi 29 gr brutto

BANK BPH

Bank, który myśli o Tobie

ZPC "WAWEL" S.A. ul. Masarska 6-8, Kraków, tel. (012) 421 14 33

Sponsorzy

BANK BPH

BANK PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY SA

SPONSOR STRATEGICZNY OPERY I OPERETKI W KRAKOWIE

Opera i Operetka w Krakowie
ul. Dietla 50, 31 – 039 Kraków
tel.: 012 422 62 10
fax: 012 422 08 79
www.opera.krakow.top.pl

Spektakl zrealizowany przy finansowym wsparciu Jacka Gerlacha

GERLACH AUTO GAZ 2.0.0.

Profesjonalny serwis Peugeot ul. Radzikowskiego 49, Kraków

Patronat medialny

DZIENNIK POLSKI

Autor zdjęć: Konrad Pollesch
Projekt graficzny: Anna Grzybowska

ISBN 83-910003-8-9

